

שיעור לז

שם: נוסח ברכת המזון. ברוך אתה. . אשׁי ב״י. מ״ע קנר.

נוסח ברכת המזון ברוך אתה יי' אלקינו מלך העולם הזן את העולם כולו בטובו בחן ובחסד וברחמים ומפרנס לכל כאמור פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא ברוך אתה יי' הזן את הכל נודה לך יי' אלקינו ונברכך מלכנו כי הנחלת את אבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה ברית ותורה על שהוצאתנו מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים על תורתך שלמדתנו על חוקי רצונך שהודעתנו על כולם יי' אלקינו אנו מודים לך ומברכים את שמך כאמור ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך ברוך אתה יי' על הארץ ועל המזון רחם יי' אלקינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו ומלכות דוד משיחך תחזיר למקומה בימינו ובנה ירושלים בקרוב כאשר דברת ברוך אתה יי' בונה ברחמיו את ירושלים ברוך אתה יי' אלקינו מלך העולם האל אבינו מלכנו אדירנו בוראנו גואלנו קדושנו קדוש יעקב המלך הטוב והמטיב שבכל יום ויום גומלנו חן וחסד ורחמים וכל טוב הרחמן ישתבח לדור דורים הרחמן יתפאר לנצח נצחים הרחמן יזכנו לימות המשיח ולבנין בית המקדש ולחיי העולם הבא מגדול ישועות מלכו וגו' כפירים רשו ורעבו וגו' הודו ליי' כי טוב כי לעולם חסדו :

המפטיר בנביא מברך לפניה ברוך אתה יי' אלקינו מלך העולם אשר בחר בנביאים טובים ורצה בדבריהם הנאמרים באמת ברוך אתה יי' הבוחר בתורה ובמשה עבדו ובישראל עמו ובנביאי האמת והצדק ומברך לאחריה ברוך אתה יי' אלקינו מלך העולם צור כל העולמים צדיק בכל הדורות האל הנאמן האומר ועושה מדבר ומקיים אשר כל דבריו אמת וצדק נאמן אתה הוא יי' אלקינו ונאמנים דבריך ודבר אחד מדבריך אחור לא ישוב ריקם כי אל נאמן אתה ברוך אתה יי' האל הנאמן בכל דבריו רחם על ציון כי היא בית חיינו ולעגומת נפש (תושיע) מהרה בימינו ותבנה מהרה ברוך אתה יי' בונה ירושלים את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך ברוך אתה יי' מגן דוד על התורה ועל העבודה ועל הנביאים ועל יום המנוח הזה שנתת לנו יי' אלקינו לקדושה לכבוד ולתפארת על הכל אנו מברכין שמך ברוך אתה יי' מקדש השבת וביום טוב הוא אומר ועל יום טוב מקרא קדש הזה שנתת לנו לששון ולשמחה ברוך אתה יי' מקדש ישראל והזמנים ואם היה שבת ויום טוב כולל שניהם וחותרם מקדש השבת וישראל והזמנים כנוסח שהוא חותרם בתפלה בברכה אמצעית באותו היום כך הוא חותרם בברכה אחרונה זו

(העניינות שנהגו רוב העם לקרות מן הנביאים בכל שבת ושבת ומפטירין בהן ואלו הן) **בראשית הן עבדי אתמך בו עד אלה הדברים עשיתים ולא עזבתים בישעיה תולדות נח רני עקרה לא ילדה עד המו אונכם ולכו אלי בישעיה לך לך ואל מי תדמיוני ואשׁוה עד כי אני יי' אענם אלקי ישראל בישעיה וירא אליו ואשה אחת מנשי בני הנביאים עד ותשא את בנה ותצא במלכים ויהיו חיי שרה תחלת הספר עד יחי אדוני המלך לעולם במלכים תולדות יצחק משא דבר יי' אל ישראל ביד מלאכי עד וערבה ליי' מנחת וגו' בתרי עשר ויצא יעקב ועמי תלואים למשובתי עד ובנביא העלה בתרי עשר וישלח יעקב חזון עובדיה עד**

סוף ספרו בתרי עשר וישב יעקב על שלשה פשעי ישראל
עד אריה שאג מי לא יירא בתרי עשר ויהי מקץ וייקץ שלמה
והנה חלום עד ויהי המלך שלמה מלך במלכים ויגש אליו
ואתה בן אדם קח לך עץ אחד עד וידעו הגוים כי אני יי'
ביחזקאל ויחי יעקב ויקרבו ימי דוד למות עד ושלמה ישב
על כסא דוד אביו במלכים

ואלה שמות בן אדם הודע את ירושלים עד ויצא לך שם ביחזקאל
וארא (ולא יהיה עוד לבית) ישראל עד ביום ההוא אצמיח קרן
לבית ישראל ביחזקאל בא אל פרעה משא מצרים עד אשר ברכו ה'
צבאות בישעיה ויהי בשלח שירת דבורה מן ויכנע אלקים עד
ותשקוט הארץ ארבעים שנה בשופטים וישמע יתרו בשנת מות
המלך עוזיהו עד למרבה המשרה בישעיה ואלה המשפטים הדבר
אשר היה אל ירמיהו עד לא יכרת איש ליונדב בן רכב בירמיה
ויקחו לי ויי' נתן חכמה לשלמה עד ושכנתי בתוך בני ישראל
במלכים ואתה תצוה הגד את בני ישראל את הבית עד ורציתי אתכם
ביחזקאל כי תשא ודבר יי' היתה אל אליהו עד וירכב אחאב וילך
במלכים ויקהל וישלח המלך שלמה ויקח את חירם מצר עד ותתם
מלאכת במלכים ואלה פקודי ויעש חירם עד והפתות לדלתות הבית
ויקרא עם זו יצרתי לי עד כה אמר יי' מלך ישראל בישעיה צו
את אהרן עולותיכם ספו על זבחיכם עד באלה חפצתי
נאם יי' בירמיהו ויהי ביום השמיני ויוסף עוד דוד את כל בחור
בישראל עד כל אשר בלבבך במלכים אשה כי תזריע ואיש בא
מבעל שלישה עד וילך אתו כברת ארץ במלכים זאת תהיה וארבעה
אנשים (ומדלג) עד ולא השליכם מעל פניו במלכים אחרי מות
התשפוט התשפוט עד ונחלת בך לעיני הגוים ביחזקאל קדושים
תהיו באו אנשים מזקני ישראל עד צבי היא לכל הארצות ביחזקאל
אמר אל הכהנים והכהנים הלויים בני צדוק עד כל נבלה וטרפה
ביחזקאל בהר סיני יי' עוזי ומעזי עד רפאני יי' וארפא בירמיה אם
בחוקתי הנבא על רועי ישראל עד והצלתיים מיד העובדים בהם
ביחזקאל

במדבר סיני והיה מספר בני ישראל עד וארשתיך לי באמונה
בתרי עשר נשא ויהי איש אחד מצרעה עד ויגדל הנער
ויברכהו יי' בשופטים בהעלותך רני ושמחי בת ציון עד ידי זרובבל
יסדו הבית בתרי עשר שלח לך וישלח יהושע בן נון עד וגם נמוגו
כל יושבי וגו' ביהושע ויקח קרח ויאמר שמואל אל העם עד כי לא
יטוש יי' את עמו בשמואל זאת חקת התורה ויפתח הגלעדי עד
מימים ימימה בשופטים וירא בלק והיה שארית יעקב עד והצנע
לכת עם אלקיך בתרי עשר פנחס ויד יי' היתה אל אליהו עד ויקם
וילך אחרי אליהו במלכים ראשי המטות ויתן משה למטה בני
ראובן עד מחלק את הארץ ביהושע אלה מסעי אלו הנחלות עד
ויתנו בני ישראל ללויים ביהושע

אלה הדברים אשר דבר יי' אל ישראל עד והייתם לי לעם בירמיה
ואתחנן ואתפלל אל יי' אחרי תת את ספר המקנה עד שדות
בכסף יקנו בירמיה והיה עקב הלוח וקראת באזני ירושלים עד
והתברכו בו כל גוים ובו יתהללו בירמיה ראה אנכי הנה ימים באים
נאם יי' והקימותי עד אם יסתר איש במסתרים בירמיה שופטים ויהי
כאשר זקן שמואל עד ויאמר שמואל אל אנשי ישראל לכו בשמואל
כי תצא ויאספו פלשתים את מחניהם עד ויי' יהיה עמך בשמואל
והיה כי תבא אז יבנה יהושע מזבח עד ולא היה כיום ההוא ביהושע
אתם נצבים ויאסף יהושע את כל שבטי ישראל עד כרמים וזיתים

אשר לא נטעתם ביהושע האזינו ולקחתי אני מצמרת הארז עד
והשיבו וחיו ביחזקאל וזאת הברכה ויהי אחרי מות משה עבד יי'
ומדלג עד ויהי יי' את יהושע ביהושע

כל שבת שקורין בה שתי פרשיות מפטירין בה מענין פרשה
אחרונה וזו המנהג ברוב המקומות וכן נהגו רוב העם להיות
מפטירין בנחמות ישעיהו מאחר תשעה באב עד ראש השנה בשבת
שאחר תשעה באב נחמו נחמו עמי בשניה ותאמר ציון בשלישית
עניה סערה ברביעית אנכי אנכי הוא מנחמכם בחמישית קומי אורי
בששית רני עקרה בשביעית שוש אשיש ביי'.

מצוה קנר היא שצונו שנשבות בשבת והוא אמרו יתברך וביום
השביעי תשבות. והנה נכפל צווי מצוה זו פעמים
ובאר לנו שהשביתה ממלאכות היא חובה עלינו ועל בהמתנו
ועבדינו. והנה התבארו משפטי מצוה זו במסכת שבת ויום טוב. (כי
תשא, זמנים הלכות שביתת שבת פ"א):